# Liitium

**Liitium seerumis (S-Li)**

Põhja-Eesti regionaalhaigla laboratooriumi automaatliini labor

Telefon 617 1027

**Üldiseloomustus**

Liitium on bipolaarse häire ning ägeda maania ravim. Manustatakse suukaudselt liitiumkarbonaadi vormis. Ta imendub täielikult sooletraktis ning kontsentratsioon saavutab maksimumi 2-4 tunni pärast. Poolväärtusaeg on 24 tundi, püsinivoo veres tekib 3-5 päeva pärast manustamise alustamist. Organismist väljaviimine toimub peamiselt neerude kaudu, kuni 5% higiga. Neerupuudulikkus võib seega põhjustada toksilisust.

**Näidustused**

- Ravimmonitooring.

Kontsentratsiooni hindamiseks on soovitatav verd võtta täpselt 12 tundi pärast ravimi manustamist

**Referentsvahemik** (1)

Terapeutiline 0,4 – 0,8 mmol/L (bipolaarne häire), 0,4 - 1,2 mmol/L (ägeda maania korral)

Toksiline > 1,2 mmol/L

**Kliiniline tõlgendus**

Kui 12 tundi pärast ravimi manustamist patsiendil tekkib apaatia, treemor ja düsartria ning liitiumi kontsentratsioon >1,2 mmol/L, viitab see intoksikatsioonile.

Litiumi kontsentratsiooni >2,5 mmol/L korral võivad esineda müokloonilised liigutused, ataksia ning komatoosne seisund.

Kauakestva liitium-ravi tüsistusena võivad tekkida nefrogeenne *diabetes insipidus*, hüpotüreoidism ja hüperparatüreoidism.

Naatriumivaegus ning samuti naprokseen, ketoprofeen ja ketorolak suurendavad liitiumi kontsentatsiooni veres. Tiasiidide, furosemiidi, indometatsiini, diklofenaki, piroksikaami, ibuprofeeni ning hüpotensiivsete ravimite pikaajalisel kasutamisel väheneb liitiumi kliirens organismist ning sellega võib suureneda liitiumi kontsentratsioon veres.

Naatriumi rohke manustamine ning samuti teofülliin, atsetasolamiid ja verapamiil vähendavad liitiumi kontsentratsiooni veres.

Lastel kuni 12 aastat soovitatakse hoiduda liitiumi manustamisest, kuna ta mõjutab luumetabolismi.

| | |
|---|---|
| **Proovimaterjal/-materjal** | Veeniveri/seerum. Proov võtta täpselt 12 h pärast manustamist |
| **Proovianum** | Geeliga CAT katsuti (kollane kork)<br>Ei tohi kasutada liitium-hepariin katsutit |

| | |
|---|---|
| **Proovimaterjali säilivusaeg, -temperatuur jt transpordi tingimused** | NB! Verd tuleb tsentrifuugida 4 tunni jooksul pärast võtmist<br>15...25 °C 1 päev<br>2...8 °C 7 päeva<br>-15...-25 °C 6 kuud |
| **Teostamise sagedus** | 24 h |
| **Mõõtemeetod** | Fotomeetria |
| **HK kood** | 66108 |

**Kasutatud kirjandus**


1. Hart XM, et al. Consensus Guidelines for Therapeutic Drug Monitoring in Neuropsychopharmacology: Update 2026. *Pharmacopsychiatry* 2026 Jul;59(4):166-295.
2. Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE. Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics. 5th ed. US: Elsevier Inc; 2012.
3. Donalds S.Young. Effects of drugs on clinical laboratory tests. 5th ed. AACC Press; 2000.
4. Reaktiivi infoleht, Li, Cobas systems application, 2024-07, V 6.0.



Koostanud Galina Zemtsovskaja, kliinilise keemia labori vanemarst

Karel Tomberg, arendusjuht



Muudetud 02.11.2026

Viimati uuendatud 12.11.2024